

شوادان، الگوهی کهن معماری پایدار در اقلیم گرم و مرطوب ایران (نمونه موردی شوادان های شهرستان دزفول)

مجتبی کاظم پورا^{1*}، امیر کاکي²

- 1- دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اندیمشک، باشگاه پژوهشگران جوان و نخبگان، اندیمشک، ایران، kazempourmoji@yahoo.com
- 2- دانشجوی دکتری دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشکده معماری و شهرسازی، amirkaki@iust.ac.ir

چکیده:

در گذشته معماران بومی ایران برای ایجاد سازگاری با طبیعت، در اقلیم های مختلف آب و هوایی نوآوری های بسیاری را در سطوح مختلف ارتفاعی با بهره گیری از منابع گوناگون و انرژی های پاک طبیعی خلق کرده اند. از مصادیق این امر شوادان ها هستند. شوادان ها با بهره بردن از ظرفیت بالای حرارتی خاک، فضایی مطبوع و دلنشین را در اقلیم هایی با گرمای طاقت فرسا و رطوبت نسبتاً زیاد، موجب می شدند. ولی مرور زمان و استفاده نامناسب از پیشرفت های تکنولوژیک، منجر به فراموشی روشهای بومی و کاربرد نامحدود از انرژیهای فسیلی تجدیدنپذیر شد.

مطالعه شوادان ها و ویژگی های آنها از یکسو و مقایسه آن با اصول پایداری از سوی دیگر، آنها را به عنوان الگویی کهن در معماری پایدار و مدیریت انرژی قرار می دهد. بدیهی است که همسویی این فضاها با اصول معماری پایدار نمی تواند تصادفی و اتفاقی باشد. حال از آنجا که شوادان ها بیشتر در منطقه خوزستان، به خصوص در شهرهای دزفول و شوشتر مورد استفاده قرار گرفته اند. این مقاله ابتدا به توضیح در مورد شوادان های شهرستان دزفول و نحوه کارکرد و تأثیر آنها بر شرایط آسایش زندگی می پردازد تا با معرفی الگوهای پایداری در شوادان ها روش هایی را برای استفاده مجدد از آنها و صرفه جویی در انرژی ارائه دهد. پژوهش پیش رو بر اساس مطالعه کیفی صورت گرفته و ابزار گردآوری داده ها مشاهدات عینی، برداشت میدانی و مطالعه منابع مکتوب، اسناد و مدارک می باشد.

واژه های کلیدی: شوادان، معماری پایدار، اقلیم گرم و مرطوب، دزفول.